

בזכות, המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות, הוא ארגון ללא כוונות רווח, הפועל לקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, לשילובם ולשיתופם בחברה בכל תחומי החיים. ה"אני מאמין" של בזכות הוא, כי אנשים עם מוגבלות זכאים לאותן הזכויות ככל אדם אחר, וזאת בזכות ולא בחסד.

ידיעון בזכות

אלול התשס"ה | ספטמבר 2005

סתי 05

בזכות, המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות, עמותה מיסודה של האגודה לזכויות האזרח בישראל

בזכות!

נגישות שידורי טלוויזיה לאנשים עם מוגבלות בשמיעה

בחודש יולי חוקקה הכנסת חוק, לפיו שידורי הטלוויזיה יהיו נגישים לאנשים עם מוגבלות בשמיעה, באמצעות הוספת כתוביות או בתרגום לשפת סימנים. לפי החוק, כל השידורים בערוצים 1, 2, 10, וכן בשמונה ערוצים מרכזיים בכבלים ובלוויין, יונגשו במלואם, באופן הדרגתי, עד לשנת 2015. ארגון בזכות דאג כי ייקבעו בחוק סנקציות, אשר יבטיחו את יישומו המלא: כך למשל אדם עם מוגבלות יוכל להגיש תובענה ייצוגית נגד גופי השידור שלא יקימו אחר החוק, או להגיש תביעה, ולזכות בפיצוי עד 50,000 ש"ח ללא הוכחת נזק.

לאחר שלוש שנים של עשייה ברוכה, ערכית ומסורה, נאלץ ח"כ שאול יהלום לפרוש מראשות ועדת העבודה, הרווחה והבריאות. כיושב ראש הוועדה, ח"כ יהלום הוביל את חקיקתם של פרק הנגישות בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ושל חוק הכתוביות ושפת הסימנים בשידורי טלוויזיה. ארגון בזכות וגורמים נוספים פנו בבקשה ליו"ר הכנסת, לאפשר לח"כ יהלום להמשיך בכהונתו, אך לשווא. אנו מודים לח"כ יהלום מקרב לב על מושב פורה מאין-כמותו, ובטוחים, ששיתוף הפעולה ימשיך בכל תפקיד אחר אותו ימלא.

שיתוף פעולה בין הארגונים

לאחר חקיקתו של פרק הנגישות בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות בחודש מרץ השנה, ולקראת התקנת תקנות אשר יקבעו את סידורי הנגישות המפורטים, הקים בזכות פורום של ארגונים, הכולל נציגים מכל סוגי המוגבלות. הפורום ירכז את פעילות הארגונים מול משרדי הממשלה השונים. מטרתו היא להציג את הצרכים השונים לכל מוגבלות בפני משרדי הממשלה, ולוודא כי יינתן מענה לצרכים אלה בתקנות. את הפורום מלווה ארגון שתי"ל, המתמחה במתן ייעוץ לארגונים חברתיים.

מאושפזים בבתי חולים פסיכיאטריים פרטיים ללא צורך קליני

ארבעה בתי חולים פסיכיאטריים פרטיים עתרו לבית המשפט העליון נגד החלטתו של משרד הבריאות להפסיק את ההתקשרות עמם. תשובתו של משרד הבריאות לבג"צ מהווה כתב אישום חמור נגד הנעשה בבתי חולים אלה: תנאים פסיכיאטריים ירודים, צוות חסר, ובעיקר - ניגוד עניינים חמור: למנהלי בתי החולים יש אינטרס, שתפוסת המיטות בבתי החולים תהיה מלאה, ולפיכך חולים מאושפזים בבתי החולים ללא צורך קליני. זאת ועוד: משרד הבריאות דיווח על מקרים, בהם הצוותים בבתי החולים התנגדו, לעיתים תוך שימוש באלימות, לכל ניסיון של המשרד להעביר חולים למסגרות הולמות בקהילה. למרות דברים חמורים אלה, הביע משרד הבריאות נכונות לחתום על הסכם פשרה עם בתי החולים.

בית המשפט העליון נעתר לבקשתו של ארגון בזכות להצטרף לדיון כ"דיד בית המשפט", כדי לייצג את עמדתם של האנשים המאושפזים בבתי החולים.

בזכות ממשיך להשפיע במישור הבינלאומי

נציגות בזכות חזרו באוגוסט ממפגש בן שבועיים בניו-יורק, של הוועדה המיוחדת באו"ם לגיבוש אמנה לזכויות אנשים עם מוגבלות. במשא ומתן על האמנה משתתפים כמאה מדינות, ועשרות ארגונים מרחבי העולם.

בדיון על הזכות לחיים בקהילה, מצאנו שהסעיף אינו מעגן במפורש זכות בסיסית זו. מאמצינו המרובים מול יו"ר הוועדה באו"ם, משלחות של מדינות וקואליציית הארגונים הבינלאומית נשאו פרי, ובדוח המסכם של המפגש הציג יו"ר הוועדה את הזכות לגור בקהילה כזכות מפתח.

בהסתמך על החקיקה הישראלית בתחומי העבודה והנגישות, ותוך שיתוף פעולה פורה עם נציגות בזכות, הציגה המשלחת הרשמית של ישראל עמדות בתחומים אלה שהיו מהמתקדמות בעולם.

ולבסוף, בזכות הוביל מהלך לפרסום חומרים על האמנה והליכי גיבושה, המונגשים לאנשים עם מוגבלות שכלית. החומרים יפורסמו באתר האו"ם.

פרקליט המדינה נרתם לסייע לנפגעי עבירה עם מוגבלות

בחודש יולי נפגשו נציגות בזכות עם עו"ד ערן שנדר, פרקליט המדינה. מטרת הפגישה הייתה להציג את פרויקט "הליך הוגן", במסגרתו אנו מלווים אנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית, שנפגעו מעבירת מין או אלימות, בחקירה במשטרה ובהליך מסירת העדות בבית המשפט. בעקבות הפגישה, הוציא פרקליט המדינה מכתב לכל פרקליטויות המחוז, בו הוא ממליץ להן להזמין את ארגון בזכות לערוך סמינרים בנושא, לערב את הארגון בתיקים שאנשים עם מוגבלות צד להם, ולמנות פרקליט בכל מחוז, אשר יתמחה בתחום. עוד ביקש פרקליט המדינה מראש אגף חקירות ומודיעין במשטרת ישראל לסמן תיקים בהם מעורבים אנשים עם מוגבלות, כדי שהפרקליטויות תוכלנה לזרז את הטיפול בהם. לבסוף, ביקש מארגון בזכות להפנות לבדיקתו תיקים, שנסגרו מחמת מוגבלות/ה של המתלוננת.

כבר פנו אלינו מפרקליטות מחוז תל-אביב, לעדכננו כי מונתה פרקליטה אחראית לתחום, ולהזמיננו לערוך סדנה ראשונה לפרקליטים. אנו מודים לפרקליט המדינה על מעורבותו, בתקווה שתוביל להמשך שיתוף פעולה פורה עם הפרקליטויות.

טיפולם רפואיים במוסדות

לפני שאדם עם מוגבלות שכלית נכנס למוסד, להוסטל או לזירה בקהילה, הוריו נדרשים לחתום על הסכם עם משרד הרווחה, לפיו להנהלת המעון יש זכות לקבוע איזה טיפול רפואי יינתן לזייר. להוריו יש רק מעט מאד השפעה על החלטה זו. לארגון בזכות מגיעות תלונות רבות על מתן טיפול, בעיקר תרופות פסיכיאטריות, במוסדות, ביד קלה, ללא ידיעתם וללא הסכמתם של ההורים.

בעקבות פנייה של ארגון בזכות למשרד הרווחה, החמנו לשיבה במחלקה המשפטית של המשרד בנושא זה, והמשרד אכן החליט על תיקון ההסכם בהתאם להצעתנו: לפי ההסכם המוצע, טרם כניסתו של הזייר למעון, המעון יקבע, בשיתוף עם ההורים, מהו הטיפול הרפואי והנפשי שיינתן לזייר. לא יינתן טיפול חדש או שונה לזייר ללא הסכמת הוריו, אלא במקרים דחופים של סכנה מיידית לחייו או לבריאותו של הזייר.

לראשונה בישראל – מרפאה

גניקולוגית נגישה לנשים עם כל סוגי המוגבלות

פורום נשים עם מוגבלות למען נשים עם מוגבלות, מיסודו של ארגון בזכות ובשיתוף ג'וינט ישראל, פיתח מודל ייחודי: הנגשתה של מרפאה גניקולוגית ראשונה בישראל, שתהיה נגישה לנשים עם כל סוגי המוגבלות. לפני מספר שבועות, הסתיימה הנגשתה של המרפאה הממוקמת בבאר שבע: נבנו מעברים רחבים ודלפקים נמוכים עבור נשים המתניידות בכסא גלגלים וכן נרכש כסא גניקולוגי הידראולי, המתאם למעבר מכסא גלגלים; נשים עם מוגבלות בראייה מתמצאות בחדרי המרפאה בקלות יתרה, משום שהמרצפות בכניסה לכל אחד מהם הוחלפו, ומעתה הן מחוספסות ובהירות יותר; נשים עם מוגבלות בשמיעה יכולות להזמין תור בפקס. צוות המרפאה עבר קורס הכשרה ראשון מסוגו, בו למד כיצד לתת שירות לנשים עם מוגבלות נפשית ושכלית.

ב-14/9/05 נחנכה המרפאה בבאר שבע באירוע חגיגי, במעמד של יו"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות לשעבר, ח"כ שאול יהלום, שר הבריאות לשעבר, ח"כ נסים דהן, הגב' מרב מיכאלי ונכבדים נוספים.

הנהלת שירותי בריאות כללית ובכירי הגניקולוגים בישראל שבו והדגישו שבזכות "פתח את עיניהם" להכיר בחשיבותה של הזכות להנגשת שירותי הבריאות לאנשים עם מוגבלות.

הנגשת המרפאה התאפשרה במסגרת פרויקט משותף עם הקרן החדשה לישראל וחברת התרופות "פייזר".

שנה טובה!

שנת חזון והגשמת חלומות

כיצד תוכלי לעזור?

בזכות, המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות, מסייע לאנשים עם מוגבלות מכל קצות הקשת החברתית, ללא הבדלי מין, גיל, מצב סוציו-אקונומי, לאום או דת. בזכות פועל לקידום זכויותיהם של אנשים עם כל סוגי המוגבלות: פיזית, נפשית, שכלית, חושית, או אחרת.

בזכות הוא ארגון ללא כוונות רווח, בלתי תלוי, אשר אינו נתמך על ידי הממשלה, ומתקיים מתרומות של קרנות ואנשים פרטיים המזדהים עם מטרותיו.

בזכות מוכר כמוסד לעניין תרומות לפי סעיף 64 לפקודת מס הכנסה.

תרומות לקידום מטרותינו ניתן להעביר לכתובת:

בזכות, המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות, עמותה
ת.ד. 34510, ירושלים 91000 | טלפון: 02-6521308 | פקס: 02-6521219
דואר אלקטרוני mail@bizchut.org.il | אתר האינטרנט www.bizchut.org.il

בזכות!
בזכות, המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות, עמותה
מיסודה של האגודה לזכויות האזרח בישראל

צעד אחר צעד - משנים את העולם

הפעם, במקום הציג מבחר מקרים שהתקבלו וטופלו במוקד פניות הציבור של בזכות, בחרנו לפרסם, ככתבו וכלשונו, מכתב תודה המתאר את עבודתנו מנקודת מבטו של הפונה.

יולי 2005

לכבוד ארגון בזכות

הנדון: מכתב תודה

ברצוננו להודות לכם מקרב הלב על עזרתכם במאבקינו על מסגרת מתאימה והסעה למסגרת זו לבתנו.

לפני כשלוש שנים נולדה לנו תינוקת עם תסמונת גנטית נדירה, דבר שבין השאר גרם לעיכוב התפתחותי ניכר וכתוצאה מכך גרם להפסקה זמנית של עבודתי, כלומר נאלצתי לקחת שנתיים חופשה ללא תשלום ממשרד החינוך על מנת לטפל בילדה וכשנאלצתי לשוב לעבודתי חיפשנו מסגרת הולמת לילדה. כשהתחלנו להיתקל בקשיים מצד הרווחה והעירייה שטרטרו אותנו מאחד לשני, חיפשתי איזשהו ארגון שיוכל לסייע לי ויאמר לי במקרה זה מה הן זכויותי. ולמזלי הגעתי לארגון שלכם. שוחחתי טלפונית עם הגב' מילכה שמהתחלה ענתה לי באדיבות ובמקצועיות והדריכה אותי כיצד לפעול וכך הרגשתי שאני לא לבד ושיש גוף שתומך בי. דבר זה נתן לי ביטחון וכוח. אך לאחר שנתקלנו בקשיים גדולים יותר בעניין ההסעה לגן שממוקם בנתניה ואנחנו גרים בחדרה, מילכה העבירה את הטיפול למסגרת משפטית אצל עו"ד נטע דגן. נפגשנו עם נטע שגם היא מההתחלה פעלה באדיבות ומקצועיות רבה, וזאת ללא כל תמורה מצדנו. כך נמשך מאבקינו עד שהגענו לבית המשפט ותיביעה משפטית ובסופו של דבר הצלחנו להשיג הסעה והילדה קיבלה מסגרת הולמת. אך לסיפורנו אין סוף טוב משום שלצערנו הילדה נפטרה ב-23.1.05 מסיבוך של דלקת ריאות.

אנו רוצים להודות לארגון "בזכות" מקרב הלב על עזרתכם ועל כך שסייעתם לנו להעניק לבתנו מסגרת הולמת עם טיפול אישי ורב מקצועי שגרם לנו אושר רב בחודשי חייה האחרונים. כמו כן אנו רוצים להודות על הסיוע בתקופה כל כך קשה שבה גם הממסד וגם הרשויות מקשות על ההורים לילד מוגבל. ולסיום ההודות ולברך אתכם על עשייתכם המבורכת והנעלה ומי ייתן שתמשיכו לסייע לילדים ולמשפחות שזקוקים לכם ורק אנו יודעים עד כמה.....

תודה מקרב הלב,

משפ' אמסלם שמעון ולימור
וטוהר-הילה ז"ל

הנפש מפוצלת בין קופות החולים לבין משרד הבריאות. כתוצאה מכך, שירותי בריאות הנפש הניתנים לציבור הם מעט מזער מהדרוש. מאות אלפי אנשים נפגעים מהעדר זמינות השירותים. רבים אינם מקבלים טיפול, או שמקבלים טיפול חלקי. חלק נאלצים עקב כך להתאשפז בבתי חולים פסיכיאטריים.

העתירה הוגשה יחד עם הארגונים "עוצמה", "מתמודדים למען מתמודדים", וכן עם שר הבריאות לשעבר, ח"כ נסים דהן, וחה"כ לשעבר תמר גוז'נסקי.

הרפורמה בבריאות הנפש

ארגון בזכות הגיש בחודש יוני 2005 עתירה לבג"ץ, הדורשת משרי הבריאות והאוצר לקיים מיד החלטת ממשלה משנת 2003, להעברת שירותי בריאות הנפש לאחריות קופות החולים במסגרת חוק ביטוח בריאות ממלכתי ("הרפורמה הביטוחית").

העברת השירותים לאחריות הברורה של קופות החולים נועדה לפתור את החסר הקשה בתחום: בניגוד לכלל שירותי הבריאות, הניתנים באמצעות קופות החולים, האחריות למתן שירותי בריאות